Dnromme 9009/93/19

EDUSKUNTA
Perustuslakivaliokunta
PeV@eduskunta.fi

asia: **HE 88/2019 vp syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille altistuneiden luettelo ja rekisteri**

kuultava: **tietosuojavaltuutettu**

Pyydettynä lausuntonani esitän kunnioittavasti;

Minulla on ollut tilaisuus lausua asiasta jo hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä. Esitykseni on otettu hyvin huomioon.

Muutoin olen arvioinut esitystä toimialaani kuuluvan henkilötietojen suojan osalta eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön, kansallisen tietosuojalain (1050/2018) ja Euroopan unionin tietosuoja-asetuksen 2016/679 perusteella.

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Työnantajan ja työntekijän välisessä suhteessa tapahtuvasta henkilötietojen käsittelystä säädetään kansallisesti työelämän tietosuojalaissa (759/2004) ja tietosuoja-asetuksen 88 artiklassa. Sanotun artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat antaa lakisääteisesti yksityiskohtaisempia sääntöjä työntekijöiden henkilötietojen käsittelystä työsuhteen yhteydessä mm. silloin, kun henkilötietoja käsiteltäisiin työnantajan lakisääteisten velvollisuuksien suorittamiseksi mukaan lukien mm. työterveys ja turvallisuus

Työnantajan on nyt käsiteltävänä olevan esityksen 3 §:n mukaan pidettävä luetteloa vaarallisille aineille altistuneista henkilöistä. Tiedot saadaan mm. mittaustulosten muodossa, siis ei suoraan työntekijöiltä heidän suostumuksellaan. Menettely on mahdollinen työelämän tietosuojalain 4 §:n nojalla, koska työnantajalla on lain nojalla velvollisuus pitää luetteloa vaaralle altistuneista työntekijöistä. Tilanne vastaa tietosuoja-asetuksen 6.1 artiklan c-kohdassa säädettyä lakisääteistä velvoitetta. Se on nähdäkseni myös ainakin työelämän tietosuojalain 3 §:n mukainen, työnantajien velvollisuuksien hoitamiseen liittyvä henkilötieto. Minulla ei ole tähän oikeusperusteeseen huomautettavaa. Pidän esitystä näiltä osin perusteltuna.

Rekisterinpitäjä

On tietosuoja-asetukseen perustuvan määritelmän mukaista, että ASA-rekisteriä koskevia päätöksiä tosiasiallisesti tekevää Työterveyslaitosta pidetään esityksen mukaan ko. rekisterin rekisterinpitäjänä.

ASA-rekisteristä säätäminen

On myös arvioitava, onko luettelosta ja Työterveyslaitoksen esityksen mukaan rekisterinpitäjänä pitämästä ASA-rekisteristä säädetty siten kuin säätämisestä edellytetään. Koska esityksen mukaan altistuminen ei olisi terveydentilaa koskeva tieto – jonka tulkinnan hyväksyn – ei asiaa tarvitse enemmälti arvioida tietosuoja-asetuksen 9 artiklan (erityiset henkilötietoryhmät) kannalta.

Tietosuoja-asetuksen 6.3 artiklan mukaan henkilötietojen suojasta säädettäessä on säädettävä ainakin;

- yleisistä edellytyksistä, jotka koskevat rekisterinpitäjän suorittaman tietojenkäsittelyn lainmukaisuutta
- käsiteltävien tietojen tyypeistä
- rekisteröidyistä
- yhteisöistä ja tarkoituksista, joihin henkilötietoja voidaan luovuttaa
- käyttötarkoituksesta
- säilytysajasta
- käsittelytoimista ja -menettelyistä

Luettelo vastaa perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntöä. Esityksen 1 §:ssä säädetään käyttötarkoituksesta, 3.2 §:ssä tietotyypeistä ja rekisteröidyistä ("... näille altistuneet työntekijät"), 5 §:ssä rekisterinpitäjästä, 8 §:ssä tietojen luovuttamisesta ja 7 §:ssä pitkänä pitämästäni 80 vuoden säilytysajasta.

Minulla ei ole tältäkään osalta huomauttamista.

Henkilötietojen luovutukset (8 §)

Käsitykseni mukaan luovutusten perusteet ovat asianmukaiset. Tässä kohtaa voitaisiin kuitenkin edellyttää perustuslakivaliokunnan vakiintuneen lausuntokäytännön mukaisesti, että luovutettavat tiedot olisivat vain välttämättömiä luovutuksensaajille.

Yhteenveto

Esityksellä ei ole myöskään tarkoitus muuttaa tai poiketa tietosuoja-asetuksen sellaisista kohdista, joihin ei sisälly kansallista liikkumavaraa. Minulla ei ole muuta huomautettavaa esityksestä.